Τοιβαχοιτάλι λόγιοι αρχιοπόλεμοι.
Καρπουζή ιστορία φύλλο β' 20

Πορφάρεα, πορφάκια, πορφυ-
κρυφαρέα, προφάκια, προ-
φάρεα, πρόφρακεα

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΛΥΒΙΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

61 - ἔχει βάρος + 0,05, ἤτοι - 2 κιλά ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ ἦτοι 1,30 ἢ 30 κιλά.

Διὰ τὴν ἀκριβῆ ἀρχειοθέτησιν τῶν ἀξιῶν ἑκάστου ἀγροῦ δὲν ἐκόψαμεν ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ χάρτου μὲ τὸ ὅλον σχῆμα καὶ ἐκεῖ ἀναφέρομεν τὴν ἀξίαν. Ἐὰν ὅλαι μαζὶ αἱ ἀξίαι τοῦ βάρους ἀπὸ ἑκάστου χωρὶς ἀμφιβολίας τὸ ἀποτέλεσμα ἦτον ἴσον μὲ τὸν χάρτον ἀξίαν καὶ δὲν ἔχει ἀποκλίσεις ἀλλὰ τὴν ἀξίαν τῶν μερῶν ἀπὸ ἑκάστου δὲν μπορεῖ νὰ μπῇ.

ΤΡΕΙΣ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ.

ὑπὸ Χρ. Ν. Πέτρου – Μεσογείου.

1

Τετραγωνικὸν λευκάριον ἐν ὀστρακοβυζαντινῷ ἀναγλύφῳ, ὕψος καὶ μῆκος 0,21 μ. καὶ πάχος 0,06. Εἶναι ἄνω καὶ ἐκατέρωθεν ἀποκεκομμένον. Εὗρε σφηνοειδὲς ὑπὸ κεραμίου, καὶ χρήσιμον κατὰ τὰ ἄκρα ἐμπόδιον κράβδεδον. Ὑπὸ τὸν ὀρεινὸν ὑψηλόλοφον, κοιλάδιον ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ λίμνῃ ἀνεύρεσις αὐτοῦ ἔτι. Μάρμαρον χωρίς λεβήτας ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς ἐπιμελείας τοῦ Ταξιάρχου[1] ὡς καὶ τοῦ κυνηγοῦ Νίκα, ἐν μὴ καὶ κοίτῃ τοῦ χωρίου Κλεισοῦρα, κατὰ τὴν δυτικὴν κρηνὴν τοῦ ἀστρώδους λόφου τῆς Λιάδας, ὅπου ἔφερεν ἐξαίρετον κορυφὴν μεσαιωνικὸν πύργον.

Ἐπὶ τῆς κρηπίδος ἀναγνώσκεται:

-Φ- ω ν ω ν -

---οἰκο]ν τοῦτον ἐ---

Ὑψη γραμμάτων 0,022-0,034 μ. Ἐποχὴ δυνατὸν βυζαντινή, ἡ ἐπιγραφὴ φύσει ὀρθὴ ἀρχαία κατὰ τὸ ὄνομα ἀφ' οὗ ἐπιγράφεται τὸν ναὸν ὑπὸ τοῦ Ὀρλάνδου ἐν ΠΑΕ, 1933 σελ. 83. Ἴδε τὰ ἐπόμενα γράμματα τοῦ

---

1. Ἡ ἐπιμελεία ἀλβανικοῦ κράτους Shëq-Akshëqi, ἐν ἔτει καὶ ὁ κλεινότερος ἄρχων, ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἔδρᾳ Ταξιάρχης (ἀφεῖ τὴν ἐπιμελεσάτην τῶν ἑλληνικῶν χώρων τῶν ἀρχαιοτήτων εἰς τὸν ἀλβανικὸν χῶρον ἐν Ἀρχῇ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῶν Ἀρχαίων, σελ. 245 (Μεσογείου)). Ὑπὸ τὸν ἀλβανοποιοῦντα ὀνοματοθέτην ἄρχει ἡ ἐπιμελεία καὶ Arkjeqsómat-i ἐν τῷ ἑλληνικῷ ἀρχαιολογικῷ νόμῳ.

Ἄρα Ἀκράτου.

Ἐν τῷ Philipp Wirth, II von Makedonien und Epirus (Wien 1928)

Ἐν τῷ Rupert Kirsten v. Attika

Ἐν τῷ Dagl. und Lada Klingen Altertümlich.

Ἐν τῷ Ὀρεινοῦ

1ου στίχου νά εἶναι: (ἐ)ωάνζ]ων ζῶ...

Ἐάν ἡ μνεία τῆς λίθου 2ου στίχου συμπληρώσῃ τήν ὀρθήν, τότε ἡ ἐπιγραφή τοῦ ἀγνώστου βασιλέως μετάφρασις ἐστίν νά ἔλθῃ ὁ μ' εἰς ἡ ὡρισ. θρόνωσον τοῦ ἀφιέρωσε ἑνός τινος εἰκονιζόμενος οἰκοδομῶ, ἐπανορθώσω, κατασκευῶ[1] ἢ ἄλλο ὁμοιοτρόπως. Ἀντί τοῦ οἴκου δύναται ἐπίσης καί ἡ συμπλήρωσις ναοῦ.

Ὁ λίθος δέ παρείχετο τά ἀναγκαῖα τῆς βασιλικῆς, ἐξαιρέτως πάντως κιονοστοιχίας. Πιθανῶς ἡ ὕπαρξις τοιαύτης παρέπεμπε ἀναλόγως καί τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βυζαντινοῦ κοινοβίου, τοῦ ὁποίου τά μέγιστα κτίσματα κείμενα ἐκεῖ ἐν τῇ περιοχῇ. Κατά τήν κορυφήν τοῦ μεγάλου, τόσον καί ὁ κωνωνικός τύπος,[2] ὑπάρχουν διεσπαρμένα ἄφθονα χονδρά βυζαντινά ἀθύρματα, ἄτινα συνεχίζουν καθ' ὅλην τήν δόκησιν περί τήν κτίσιν περί τῆς ἐπιμελείας τοῦ Τιβεριάδος καί ὅτι ἀποτελεῖ αὐτή περί δυνατή ὅτι ἐπέχει θέσιν τοιαύτης καί ἐκ τοῦ ἀναφορικοῦ ἀναστηλώσεως τῶν μνείας, καί ὁπωσδήποτε ἐκ τοῦ ἐπιμόνου ἀθροισμάτος τοῦ ἐπιγράμματος,

---

1. Τόν ἐπιγραφεῖ ἐν Τεσσάρων (IG, IV 784) ὑπάρχει ἡ λέξις οἰκοδομῶ μετά τῆς ἐπιφωνήσεως τοῦ ἀθθωνα μέ τήν ἐπιμόνου: κατεσκεύασε μετά ἐπιμελείας (σημ. καί Liddel-Scott-Κωνσταντινίδου, Λεξ. ἑλλ. γλ., ἐν λέξ. Ἀπαρχή δάμου σημαίνει ἐκεῖ μεγάλα ἐμπορικά σημεῖα σημαίνει (ΠΑΕ, 1933 σελ. 83 (Θεμέλιος)).

2. Πλείστον τῆς βορειοδυτικῆς μορίας τοῦτου, τῆς ἀποδίδεται 2,50 μ. σημείου ἀπό αὐτῆς, εἶδον ἐπί τοῦ χώματος ἀνθρωπίνας κεφαλάς Τιβεριάδος ἐν τῇ κατεσκευῇ τοῦ ἐπίλογου, ὥστε νά φαίνεται ἐπί αὐτοῦ ἐν εἴδει βεκάστης. Μία ὡσεύτω ν' ἀνήκει εἰς βυζαντινόν ἀνδρόωνα, κτισμένου ἐκεῖ. Φαίνεται μετ-

ὅπερ ἔπαιζαν ἐκεῖ ἀνάμεσα χελιδονιῶν καὶ ἀετῶν.

Τὸ μοναστηριακὸ κτίριον ὑπάρχει καὶ ἄθικτον μέχρι σήμερον, ἐκτὸς τοῦ Τζιαμίου ἐρειπωμένου ἐπιφανείας, ἡ μία ἄκρη μόνον ἀπολαμπεῖ τοῦ πύργου καὶ ἡ ἑτέρα (ἡ μικρὰ ἡ ἐπάνω ἀνόμασε τὴν Ἁγ. Παρασκευήν,[1] ὡς ἀναφέρει) βορείως τοῦ Τζιαμίου. Ἐπὶ ἀμφοτέρων μικρὰ καὶ ἄθλια δεῖγματα βαθυχρωμοι τοιχογραφημένα θέματα ἀγιολόγου εἰκόνος ἐπὶ τοίχου καὶ ὁ τοῖχος τοῦ ἀναβάθρου τοῦ Τζιαμίου ἐφ' ὅσον ἀφορᾷ κάτω τὴν ἐπιφάνειαν, ἐξ οὗ καὶ ἡ βορεία αὐτῆς πλευρὰ φέρει μὲ τὸν ὁμώνυμον πορφυρὸν τῆς ἐμφάνειαν, μία ἀναφορὰ ἐπιγραφικὴ τῆς Ἀθήνας.

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Τζιαμίου ἐπὶ μικρὸς ἀκανόνιστος τραπεζοειδὴς πίνακας μὲ ὑπολογισμὸν μὲ ἀφετηρίαν τὸν ΔΕ. ἔχει ἀποφασισθῆ ὅτι μεταγενεστέρα δὲ ἐπιφάνεια τοῦ ἀρχαίου κτίσεως τὴν ἐπὶ τοιχογραφημένα θέματα, ἐξ ἀνάγκης, ἐξ τὸν 16ον περ. ἐκατονταετηρίδα. Ἔχει ἐπιφάνεια ἐπιπεδομετρικὴ, βυζαντινὴ ἢ καὶ ἐξαιρετικὴ, ἐξ οὗ ἐκόπη πλάκες ἐπὶ: 1) πίσω μονόφυλλος ἐξάβαθμος, ἐκ δεξιῶν καὶ ἐκ κεφαλῆς τὸ ὕψος τῆς ἀποσβέσεως τῆς κυρίας ἐπιφανείας, 2) δυστυχῶς κονδύλιον ἐπὶ τοῦ νοτίου τοίχου, 3) κωδωνοστάσιον ἐξ οὗ ἅγιον Τελέστρον, 4) δύο κεφάλια κιονίσκων καὶ κορυφὴ τόξου ἐπὶ τῆς δεξιᾶς γεφυρωτῆς καὶ τοιχίας ἐξαιρέσεως. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν τοῦ πύργου ὑπάρχουν ἐπιγραφέα ἀνάγλυφα ἐν ἀρχαῖα κέρματα. Ἐξ αὐτῶν δὲ ἀποδείχθη καὶ ἡ ~~ἀρχαία~~ ὀρθὴ ἀνάγνωσις ~~ἡ ἀναγραφὴ~~ ὑπὸ τοῦ Milchhöfer, Athen. Mitt., XII (1887), 278 ἀριθ. 154 ἀφῆ καὶ IG, I 525.

1. Ὅπου ἀναφέρει τὸν κύριον καὶ ὁ Milchhöfer, Übersichtskarte v. Attika (κλίμαξ 1:100000).

[1] Ὁ ἴδιος ἀναφέρει τὸν κύριον καὶ ὁ Milchhöfer, Athen. Mitt. (1887) σελ. 278 ἀριθ. 154.

Κρεμασμένο εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ γόνιμον ἡ Milchhöfer εἰς Kartenkunde, Leipzig V. Attika, III – VI σελ. 17.

ΙΓ ΙΙ-ΙΙΙ 2, 25 19 (μαγγάνιον καὶ ἀφῆ κ.τ.λ.)

κυλινδικού μέρους ή παραστάδες της μεσαίας πύλης του δρόμου
και 5) Τετράγωνον βυζαντινόν ~~[illegible]~~ ωμοστάσιον, ενωμένον εις το ανατολικόν από της
~~[illegible]~~ πύλης δύσης με στρέβλωσιν μικροκαμένου κυ-
κλικού τόξου εκ υλικών αρχαίων.

— Τέλος μεγαλοπρεπές δείγμα ή και αρχιτεκτονικόν έργον
υπάρχον εντός και έξω της Ακροπόλεως, ενίοτε πλήν ολίγα
μόνον σχεδόν πάντα εις λίαν κακήν κατάστασιν λόγω μάλλον
εξαιρετικήν εκ μικρών καταστροφών μετανάστευσιν.
Και δι' εν εκ αυτών η προσοχή του υπογραφέντος νέμεται, δεδο-
μένης της θέσεως εξόδου και εις τύπος του υπογείου, ~~[illegible]~~
υπόγειος ιστορικήν ζωήν, ανεκτιμήτου ήδη, εάν και
ενήμερον βιωμένον και ενεργούμενον εις αυτόν εύρον,
ενεργεί δε και τον κατά τον κατηχεκτικόν κόσμον τόπον τοιούτον
τοιούτον τοιούτον Χριστ. Η ανακάλυψις αυτού υπό του
Milchhöfer (Ath. Mitt., XII (1887) σελ. 223 εικ. 144 και
147. — 148) ενδιαφέρει και το μοναδικόν σύστημα της
εμφανίσεως υπόγειον.
Η θεριωνή ίχνη ορθίου ήδη εις η θέσις του δεξιόθεν Δρόμου
Asklepios Milchhöfer. Ο ναός ήτο ίδρυμα
ήτοι Übersichtskarte v. Attika (Athen) σελ. εις RE
I 834.

Η θεριωνή ίχνη ορθίου ήδη εις η θέσις του
αριστερά δρόμου Δρόμου (Milchhöfer, Unter-
suchungen über die Demenordnung
des Kleisthenes (Berlin 1892) σελ. 25 και ο
ιδ. εις γράφει ο αυτός, RE I σελ. 834 και
Übersichtskarte v. Attika: R. Löper, Ath.
Mitt., XVII (1892) σελ. 399 και πιν. XII.)

Η υπόγειος χώρα, ιδιοκτήτου νυν ιδίου της Εκκλησίας εξ.

Η Ιερά Σύνοδος Β' ο Löper

Μετά λίγες τό πάνω του σύνορο 5 μέ, χειμερινοποιείς μετάφραση ἀπό Ν. Α. Βέης (σελίδες χειμ. ἐκδ. Τ. 22 σύν. 3-4 ἀνάμεσα σέ ὅλες αὐτές τοῦ ἐκδόσεις τοῦ Δελτίου.

Τήν κατοικία ἐκείνη ἐπισκεύασε πρόσφατα ὁ Δελβίς[1] (~~[illegible]~~) ὅλη ἀναστηλωτόντας ὅλη καί κάθε ἄλλη μελλοντική, μή ἀκριβείας βεβαιώσεις.

Μία μέρα ἐν χειμῶνι μέρας ἐπισκεφθεῖτε δεξιά καί ὀλίγον ἄνω τῆς ἐξωτερικῆς πόρτας τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἅγ. Ἀθανασίου, κτίσμα τῆς τρεις σελίδες Κρόνιγας[2] σελ. τά τρία σελίδα χειρόγραφα βορειοανατολικά τοῦ χωρίου Κουβαρᾶ. Τό ὑπόλοιπο μέγεθος τοῦ ξίδι εἶναι δύσκολον ἐπόμενον τοῦ ~~ξίδι~~ τοῦ χου νά ἐξακριβωθῆ. Ἀναλόγως τῆς γενικῆς ἐμφανίσεως 0,50 x 0,34 μ..

Ἡ ἐπιγραφή:

+

+ Κυριακήριον Ἀνδρέου
καί Ἀθηναΐδος καί τοῦ υἱοῦ
αὐτῶν Μαρίας οἱ τόν βίον κατά
διαλλεξάμενοι. Ἄν δέ τό λ
5 μήν ἀνοίξε καί δῶ ἄλλου, ἔχει
τόν μερίδαν τοῦ Ἰούδα καί μέ
νιτε αὐτῶ ἀάνια ἰκανός +
καί ἐξαλείψοι ὁ Θ(εό)ς αὐτόν
ἐκ τῆς ζωῆς ἐκείνης. +

1. Κ. Ζηβίου, ἐκκλησίαι, (Ἀθῆναι 1892) σελ. 13 σημ. 1.

2. Ἡ ἐπωνυμία ἀλβανική Krojezë = βρυοειδής, σχετ. καί Φωρείκην ἐν Ἀθήναις ~~[illegible]~~ ΜΑ (1929) σελ. 120, ἔνθα ὅμως ἐσφαλμένη ἀναφέρεται ὅτι ἡ θέσις κεῖται εἰς τό Κεφαλόβρυσι. Κατά τό ὄνομα ἀκούεται μᾶλλον τό ἐπωνυμικόν Κρόνιγας, καί κατά τοῦτο μεταφέρεται εἰς τοῦ ἀλβανικοῦ ὑπηθυκικοῦ τόπου, καί οὐχί «Κρόνιγα», ἡ ἀναφέρεται αὐτόθι.

Μετά τήν ἐπιγραφή

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΔΗΜΟΥ ΣΑΡΩΝΙΔΟΥ

Τά γράμματα τοῦ 5ου ἢ 6ου μ. Χ. αἰώνος, ἔχουν ὕψος 0,015–0,025 μ. Ἡ χειρόγραφος μάζα βοηθᾷ καὶ μὲ τὴν συνήθη ἢ μεγαλυτέρα ἀκριβείαν τοῦ χαράκτου: ~~ΤΟΡΜΙΤΕΗ (εἰκ. 4), ΙΚΤΟΤ~~ ΙΚΤΟΤΟΣ (εἰκ. 7), ἐνῶ τό σημεῖον τ ἐχαράχθη ὀρθογώνιον καὶ ἐπάνω τοῦ ὁμοίου κανονικοῦ γράμματος τῆς κεφαλαίας ὀμφαβήτ. Ἀμφί καὶ ἄρα ἀκόμη νοθεύτερον σύμβολον ὑπάρχει εἰς τόν 4ον βίκον, ἢ ἀνακουφίζει ἢ τό ἀναλαφόδετον τῆς μελάνης ἀπαρεξάγκινον, ἐγκεφάλινον εἴτε εἰς τοῦ χάλκινου ἀποφόσκυτον σκεύους, εἴτε εἰς τοῦ βυζαντινοῦ τῆς ἐπιγραφῆς, ἀν ἦτο αὐτός ἀμφιβόλου ὀρθόνοον καὶ ὄχι ὁ ἴδιος ὁ χαράκτης, ἀν ἐφαρμόζει ἀπεφάσεις ἀρκεῖται. Ἀλλά ἀν μελετήσῃ τις. Διαφαίνονται τό ἔγκυρα ἐπιγράμματα ἢ τοιαῦτα ἄλλα βυζαντινά ἀλφάβητα, π.χ. τοῦ τόν βίον παρῆ ἀπεφάσεις ἢ τοῦ τόν βίον παρῆ διαφαίνεται. Κατά ταῦτα ἢ ἀπεφασίζει τό ἔγκυρα ἢ, ἐν τῇ ἀντιθέσει ἀποδείξεσι, δεῖ ἀπόφασιν τό αὐθεντικόν ἀποδεικτικόν. ~~Ἡ κατασκευή τοῦ ἀνάλογου μαχαιρίου καὶ τῶν λιθοβόλων κατασκευάσεων μαρτυρεῖ ἀναμφιβόλως τῆς ἀνωτέρας τεχνικῆς κατασκευῆς καὶ τῆς ἀκμῆς τῆς ἐποχῆς~~ Ἡ ἀποδοχή τῶν μαχαιρίων καὶ τῶν λιθόβολων κατά τόν ἀνωτέρω ἢ τά ὑψηλά κείμενα ~~καὶ τῶν ἀνωτέρω καὶ τῶν ἐπιγραφῶν~~ ἀναμφίβολον τρόπον.

ἔχει γίνει κατά

Εἰκ. 1. Τό ὄνομα Ἀνδρίας εἶναι βικικόν ἢ τό ἀποφασιστικωτάτη κείμενα ὄχι μόνον τῆς Ἀλίκης,

F Κυριακίου οὐκ ἔστιν ὁ βίος C Χριστ. Ἐπιγρ. Ι σελ. 17 εἰκ. 1

βαρύα καὶ τὴν ἐπιτάφιον καὶ τὸν ἐκεῖ αὐτῆς ἐφηυρόντων σχεδιασμένα τόδωρ, ὁμοίως καὶ τὸ Μαρία (στίχ. 3) (ορθ. καὶ Ευκρίου, Ἀρχ. Δελτ., 1916 σελ. 142-3· Bayet, De tituli Atticae christianis antiquissimis καὶ Kaufmann, Handb. der altchristl. Epigr. καὶ IG, III, κεφ.).

Στίχ. 2. Ἀδριανίδου. Ἀναφέρει τὴν μνήμην τὸ ὄνομα τῆς ἀρχαίας δεσπότης τοῦ Ἀγορίου, τῆς ἔσχατης αὐτοκρατείρας τοῦ Βυζαντινοῦ κόσμου.

Στίχ. 3. Τὸν βίον καλῶς διανυσαμένου. Παροχοῦσα ἐπιγραφῆς καὶ μὲ τὴν αὐτὴν ἐκφρασιν καὶ ὑπὸ Ἀζιζηνοῦ «διανυσάμενος τὸν βίον» Ἀθηναῖα Ἀσφ. 262 (CAF 262 καὶ Kock)

Στίχ. 4. Ἐνταῦθα ἀρχίζει τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐπιγραφῆς (ἂν τὴν δὲ ἐπιγράψῃ κτλ.), ὅπερ, κατὰ τὸ κανόνιον, ἐκφραζόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκείνου, ὁ ἐνεργῶν δὲ ἐπιγράψῃ ν' ἀνοίξῃ τὸν τάφον (ορθ. καὶ Ν. Πλάκωνα, Ἀρχ. Δελτ., 1927 σελ. 65· Bayet, ἔνθ' ἀνωτέρω, σελ. 51· Κορομηλᾶ, Ἑλλην. Παλαιογρ., σελ. 111). Τοιοῦτα ἀρά ἀναλοῦν καὶ ἡ ἄλλη ἐπιγραφὴ τῆς Ἀττικῆς, ἐπιτάφιος καὶ χειμενικός (IG, III 1427—1428 καὶ 3509, 3533, ἔνθα ἀναλόγως ἀφίεται ἡ γράφουσα: «εἰ δέ τις ---- ἐπιγράψῃ ἐπῶρα κατοιξάσθω» ορθ. καὶ Bayet σελ. 115). Ἀνάφορος ἔστω καὶ ἡ κατάρα τῆς τὸ ἐπιτάφιον ἐπιτύμβιον τῶν ἐσχατικῶν χρόνων:

«Ἐπῶρα τόδε μνημεῖον ἐπιγράψαντι κακὸν εἶναι
Ζεύ(ς) δὲ νιν ὄμβρῳ κατακόψοι, μεγάλῃ θεῷ».

(IG, XII I 737· Καρούσος, Ἑλληνικὰ Χρ. Τεσσαρακ., σελ. 560 κ.ἑ.). Πβλ. καὶ τὴν ἀρὰν εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τῆς Κρήτης: Corpus τοῦ 17 στίχ. 5.

Στίχ. 5. κὲ θὲ ἄρον. Ὁ ἀνδρὸς ἐκφράσεις εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον.

Στίχ. 6. Ἐκ τὴν μερίδαν τοῦ τάφου. Ὁμοίως ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Κρήτης: Corpus I 23 κτλ. ορθ. καὶ τὴν ἐποχὴν ὀρθόκλινον (στίχ. 1) ἢ τὸ ἐπιγράμμα τοῦ ε καὶ ρ.

Ἀνδρίνος ὀνομαίδος ἐκ Κρήτης: ...ὁ τὸν ἀδοκοβρήθη τοῦτο τὸ κρῆπον ἢ ἀναβλομώθη ἢ τι καὶ ἕτερον μελαιτήθη ἢ αὐτὸς ἢ δι' ἄλλου, μὴ μὴ βαλῇ, κὶ δὰ χαλεπὰ σφόδρα, ἀλλ' ἐκ-εγκοδήθεται θαρρεῖ. Πάσι τοῖς κακοῖς θεῖεν δόξα καὶ γρίπις καὶ θυρεῖῳ λειτῷ καὶ κλαρτίῳ καὶ ἐκ βέγκαν καὶ βλόβυ μοῦβδου, ὀφεῖ καὶ ὄξα κακὰ καὶ ὀφεῖμα γίνεται, λοῖα γενέσθω τῷ τοιχεῖ βαυῇ ἐκ τοῦ τοῦ τοῦ κρῆπον μελαιτήθεκ κ.τ.λ. Ἡσυχ. (ref.)

II XVI (κεφ.) 20.

γραμμής Ἄργους· ἐν ἐχέλω μὲν μερίδα τοῦ Ἰούδα τοῦ προδότου, IG, IV 628. Ἀλλὰ τοιοῦτον καὶ τὸ ἑλληνικόν ἐν cum Juda partem habeat», de Rossi, Roma Sotterranea, 436 κεφ. καὶ ἰδιαίτερα, ἰνδικτιῶνος, σελ. 3. Καὶ ἐν ἄλλῃ ἐπιγραφῇ ἐξ Ἀρκαδίας ἐν τὸ κλέος τοῦ Ἰούδα ἐχέτω», IG, III 1428.

Στίχ. 7. Ἰκτόλος. ~~[illegible]~~ ἐν ἐξ ἑλλάδος ὀνόματος ἀνέγνωσεν ὁ Δυβίον.

Στίχ. 8. Ἐξοδρεύων. Ὁ Δυβὶς ἐν ἐξοδρεύων. Χριστιανικὸν ὁ τόπος ἐξοδρεύω (ὄμιλος), ἐξ οὗ τὸ ἐπικρατέστερον καὶ ἀγοραῖον ἐξοδρεύω. Ἀρχέγονον οἱ τόποι ἀναλοῦν τὴν μὲν μετάφρασιν τῶν Ο' καὶ τὴν ἐκ τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας (Σταφέου, Βυζαντινοῦ Λεξικοῦ, Greek Lexicon of the Roman and Byzantine periods, ἐν λέξει). Τὸ ἐξοδρεύω καὶ ἐν τῇ ἀττικῇ (Preisigke, Wörterb. der griech. Papyrusurkunden, I σελ. 519).

Στίχ. 9. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἤγ. τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Ἀνδρόμαχος ὁσίως καὶ τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῆς Τακύρας (στίχ. 38 κ.ἑ.) ---ἐν ἀμίμητον ἴδιον ἄκρον καὶ μετὰ δόξης ἄγιον ἀνεκεῖ κίβις δοκεῖ αὐτὸ καὶ γένος αὐτοῦ εἰς ἀδικίαν βασιλεῖ», Πρακτικὰ Ἀκ. Ἀθ., 1937 σελ. 656, κεφ. καὶ σελ. 665.

Ἡ ὑπὲρ ὀφείλομεν ἐν χριστιανικὴ τέχνῃ, μνημεῖα, κατὰ τὰς κατακομβικὰς βεβήλους[1] ἀρχαῖον ἀγαπᾷ βασιλεῖ, ἥτις δὲ εὑρίσκετο ἐν τῇ ἀρχαίᾳ. Τὴν ἐμφάσιν ἐν τῷ ὑ-

---

1. Ἐμφάσιν τοῦ ναοῦ ἀνεύρεσις τοῦ τάφου καὶ ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ταβίθας ἐν βήματι ὑπέρθυρα ἔστω (ἤγ. κρίνον ἀφθόνου Τειάδος (στίχ. 5)) ἐφημένων---», ἰνδικτιῶνος, στίχ. 12, ἤγ. καὶ σελ. 662.

σχεδόν λοιπόν μεγαλείου καὶ δύο χαρακτηριστικά ἀρχιτεκτονικῆς μορφῆς, ἰδιοτροπικὰ κι εἰς ἰδιόρρυθμες ἐπιμονές, ἤτοι τὴν ἐπίμονον ὑπερβολὴν μὲ ὑφέτων θρυλικὴν κόμψιν ἐφαρμογὴν ἀναλόγου καὶ ἐν χρωματικὸν ποικίλμαν ἰωνίων μὲ ὑφὴ μολεβὶ τῶν ἐξώστων καὶ ὑψηλὸν τραπεζοειδὲς ἄβακα ἄνω, ἐκεῖθεν κι τὸ μέλλοντα ἀνάγλυφον βάθρον.[1] Ἀκμάζει ἐπὶ χρονολογικὰ τὰ τέλη τοῦ 6ου μ.Χ. αἰῶνος.

Ἐπὶ ἐπόχης ἔτι καὶ τὰ ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐποχῇ μέρη, ἔχει οἰκοδομημένα κι τὴν τάξιν τῆς ἐκκλησίας ἢ ἔφορα ἐπιβεβαιωμένα ὁ δάπεδον ἀλίθων καὶ ἀμμόστρωτον ἢ ὀπισθίαν εἶχε κλειστήν, ἀγνὸν κάμνοντα ὑποθέτειν ὅτι καὶ τὰ ἀνάκτορα μεταγενέστερα θυσιαστήρια αὐτῶν.[2]

---

1. Τοιαῦτα ἰωνίδια μὲ ὑψὸν ποικίλμαν ἔχομεν ἄφθονα ἐκ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἀναφέρω ἐνταῦθα ἁπλῶς παραδείγματα: Ἀρχ. Δελτ. τόμ. 29 σελ. 14 εἰκ. 10 (τὸ ὀρθὸν ἀνωφέρεται) καὶ Ἀρχαῖον Βυζ. Μνημ. τόμ. Γ' (1937) σελ. 180 εἰκ. 3 (μεταφέρεται ὑπερῶον) καὶ 5η, πρόσφατος ἐν τῷ παραποταμίῳ βαθμῷ Ἀγιοκλήδου καὶ Χαλκιάδου Λέσβου (Θελάνδος). Ἀρχ. Δελτ. 1930-1 σελ. 910 εἰκ. 2 καὶ 3, ὁμοίως ἐκ Λέσβου (Κλαρεμένη). Ὁμοίως ἀλλὰ μὲ μεγαλυτέραν διακοσμητικὴν χρῆσιν εἰς τὸν ἄβακα, ἔτι καὶ τὸ ἀναφερόμενον ἀλλὰ τὸν ἰδίον τῆς Ἐφεσοῦ, Ἀρχ. Δελτ. 1931 σελ. 157 εἰκ. 41 (Μ. Ἐκκλησία), σελ. ἐκεῖ εἰκόνα ἀνάλογα καὶ ἐν Ἀρχ. Δελτ. 1924 σελ. 14 εἰκ. 20. Ἰδιαίτερα μνημονεύω ἰωνίδια καὶ τὰ ἐκεῖθεν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ἐκκλησίας εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐπὶ τῆς ἰωνικῆς λεκάνης, περὶ τῶν ὁποίων σελ. Ἀρχ. Δελτ. 1927-22 σελ. 104-6 (σχέδ. καὶ εἰκ. 15, 10 καὶ 18 ἀντιλόγου εἰς τὰς σελίδας 103, 140 καὶ 142, ἐν καὶ εἰκ. Γ'). Ἀπόδειξις σελ. 106 ὑποσ. 1, ἐπίσης εἰς βιβλ. καὶ διάφορα ἐκεῖνα ἐκδιδόμενα. Ἄλλα ὁμοίως ἐν Ν. Ἀφκίας, ΠΑΕ, 1939 σελ. 53 καὶ εἰκ. 6 (Ἐκκλησία) καὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ, ΠΑΕ, 1933 σελ. 86 εἰκ. 5 (Θελάνδος). Τὰ κεφαλαῖα ἔχει καὶ ἄλλα ποικίλματα. Ἀλλὰ ὁμοίως ἄλλα ἀλλαχοῦ ὑπάρχουν ποικιλόμορφα διεσπαρμένα.

2. Ἐπιπλέον ἀναφέρεται καὶ ἀναμφίβολον ἐκεῖ ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχον καὶ ὑπόκαυστα ἐν τῷ ἐκεῖ ἐκκλησίᾳ ἀναφερομένῳ μνημείῳ βυζαντινῷ.

~~Τὸ μοναδικὸ ὄφελος, ἄλλα ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἔργο μας μὰ ὅλα τὰ μέρη, [illegible] τῆς ἐκκλησιαστικῆς~~

* * *

Ὁ Ἅγ. Φώτιος ἦξε τὸ σχέδιο μονογράφου ἐξαιρετικοῦ βυζαντινοῦ μὲ ἀρμενικὴ ἐπίδραση ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ τρεβ. ἐκκλησιαστικοῦ κέντρου διαμορφούμενου κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ 18ου αἰώνα, ἡ ὁποία καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης:

Ὁ θεανὸς ἀρχιεπίσκοπος ἡ ἐκκλησιαστικὰ ἀνεκίνησε ἄσκεπα φιλαγαθοῦσα τοῦ ἀγροῦ, ἐν ᾧ ἐκλῆς πρὸ αἰῶνος. Τοῦτον τὸν ἔκαν ἀνεκρέπουν, κάμε, ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἀνθρώπου οἰκονομίας ΑΨΜΓ'.

Μετέπειτα ἀνωθεν τῆς μεσαίας θύρας τοῦ τρεβ. ἐκλό ἐπρόσθεσαν δύο τῆς ἀρχαίας ἀριστερᾶ θύρας καὶ ἐγέν:

Τὰ τῶνδε θεμε|λιώδης εἰκὼν ἀλλὰ δὲ μόνο|ν ὁ ὑδωρεὼ τε θεῖος, ὃς οἶκος δὲ ὠφίν κε|κοσμημένος ὅλως, κρηνῖτις μὲ ἔνδον ἡ μυστικὴ θυσία|τοῦ [γ]ενοποιοῦ βώματος τὸ τοῦ Δεσπότου.

Τὸ ἔτος 1743, ἔτος τῆς ταχοφυείας τῆς ἐκκλησίας, ὅν δὲ εἶχε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ἔτος τῆς ἀνοικοδομήσεως αὐτῆς, ἀφαιρεῖ δὲν δύνται νὰ ἀνέκη ἀφῆ τοῦτο, ἡ βυζαντινὴ ἐν τῇ ἐν μέρει μορφῇ καὶ τὴν ὀλοφυρμένα ἐκλογικὴν τοῦ κτιρίου (ἰδε ὅπου καὶ ἐν τῷ ἐκκλ. δικαιο. Βλ. Α' κεφ. γ' σελ. ~~[illegible]~~ 139 13· 140 18· 146 14· 151 1· 216 5· 226 6·)

~~Δυστυχῶς τὸ ἔργο ἀνοικοδομήθηκε~~

θεμέλια παλαιότερης εκκλησίας υπό κυκλικήν ή οκτάγωνον αύλην δι' εαυτόν. Παρατηρούνται όμως έξω του περιβόλου, και ίδια ανατολικώς αυτού, δύο τό μέρος του παραπλεύρου ρύακος, κεράμια βυζαντινά τίθεται και έργα, ίσως κάποιες ενδείξεις υπάρξεως κάποιας ~~[illegible]~~ αυτόθι ~~[illegible]~~ παλαιοχριστιανικής ~~[illegible]~~ βυζαντινής εκκλησίας. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

—3—

Ὀρθογώνιον σχεδιαστικὸν διάστημα ἐκ τετραπλεύρου μήκους, ἐντοιχισμένου εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ τείχους, ἀμέσως δεξιᾶ τῆς μεταλλικῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας τῆς Χιονιάδας, εἰς ἀπόστασιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ Κρόνιας περὶ τὰ 10-15' τῆς ὥρας βορειοανατολικῶς τοῦ Ἅγ. Ἀθανασίου. Ἔχει μῆκος 1,16 μ. καὶ ὕψος 0,70. Τὸ πάχος του εἰς τὸν φαινομένον δεξιοτερὸν ἄκρον εἰνάμισυ ὀκτὼ δὲ ὑπερβαίνει τὰ 0,10 μ.. Ἀποτελεῖται ἐκ κάτω δεξιᾶ μικρᾶς μορφῆς, ἐξ καὶ ἐν μέρει ἐκ ἄνω δεξιά. Ἀρχὴ σχεδιαστικὴ ἀποτελεῖται ὑπάρχει δεξιοτέρως τῆς κεκλασμένης γραμμῆς μετὰ ἀρκετὴν τῆς ὀρθῆς κατὰ βραχυτέρου διευθυνομένου ἀξονος ἔξω τοῦ κέντρου αὐτῆς πρὸς τὸν κάτω ἀριστερὸν μηνίσκον. Προϊοῦσα δὲ ἐπὶ τῆς ὑπερκείμενης ἀποτείνεται ἔχει τὴν τάσιν νὰ ἀποκλίνῃ πρὸς τὸν φαινομένον ἐπάνω ~~κυματοειδῆ~~ αὐτῆς, καὶ ἰδίᾳ τὸ κατεστραμμένον ἐπὶ τὰ ἐπίπεδα τῆς θύρας δεξιοῦ ἄκρου.

Ἐκπροσωπεῖται ὑπάρχει γλυπτὸν κυκλικοῦ σχήματος, κοσμούμενον πέριξ ἀνομοειδοῦς περιθώριον. Πρακτικῶς εἶναι τὸ κεφάλαιον τοῦ ἄνω, ἐνῶ ἀντιθέτως κάτω τὴν θέσιν κεφαλίδος ἀπεδόθη μὲ τὴν ἐξωτερικὴν μορφὴν τοῦ σχεδίου. Κατὰ τὸ κέντρον τοῦ διαστήματος ὑπάρχει χρίσμα ἰσοσκελοῦς σταυροῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἄνω ἄκρον διχάζεται καὶ σχηματίζει δι' ἐπικύψεως πρὸς τὰ κάτω Ρ, παριστάμενον οὕτω ὅμοιον μετὰ τοῦ σταυροῦ κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν σχεδιαστικὸν τρόπον τοῦ μονογράμματος ☧ (Kaufmann, Handbuch der altchristl. Epigraphik, σελ. 40 ἑξ.) καὶ τὴν εἰδικὴν μονογραφίαν τοῦ Ἱερων. Κοτσώνη, τὰ χρονογραμματικὰ ἀλφάβητα τοῦ σταυροῦ καὶ τὸν μονογραμ-

μάλιν ☧ καὶ ☩ (ἔνχ. διάφ., Ἀθῆναι 1939), ὡδε ὅμως δὲν ἔχουν βεβαίαν ~~[illegible]~~ κεφαλίνην καὶ ὅλην τὰ μνημεῖα τῆς τέχνης, καὶ ἰδίως τὰ βυζαντινά ~~[illegible]~~ τοῦ σημερινοῦ κράτους (ὅρους κ. Ἔβρου I σελ. 4 κ.ἑ.). Εἰς βάθος τοῦ βλαχοῦ ἐκείνου ἐπαλέρωθεν λείβαδος κρημνοειδοῦς τῶν βραχῶν τὸ κατώτερον μέρος ἀνήκει πρὸς τὰς κάτω μονάς τοῦ ὀρεινοῦ, τὸ μεταξὺ δικοδόμησιν πρὸς τὰ ἄνω, τὸ δὲ ἀνώτερον ἀκρότατον μέρος κάμνει νὰ ὑψώνῃ περιγράμμα ὁμοῦ τοῦ βλαχοῦ. Εἰς βόρειον μετὰ τοιείδους ὑψῶν ὑπερῶν βυζαντινῶν τοῦ ἐνὸς τῆς περιγραφείσης λαύρας πύργος, οἱ τέσσαρες εἰς τὰ μετέωρα τοῦ βλαχοῦ καὶ οἱ ὑπόλοιποι δύο εἰς τὴν ἄκρα τῶν ὀρεινῶν ὑψῶν αὐτοῦ, ἐνῶ ἄλλος βόρειος κρημνώδης εἰς τὸν ἐνὸς τοῦ κάτω βλαχοῦ καὶ ἐνωμένος μὲ φύλλα ~~[illegible]~~ ὑψῶν διακοσμημένος κατὰ βυζαντινὴν καὶ οὗτος διάθεσιν τῶν δοκιμίων πύργος. Οἱ βλαχοί, ~~[illegible]~~ τὸν ἄνω, ἀποτελοῦν κατὰ τὴν ἄκρα εἰς ὄβριμον.

Εἰς τὸ ἄνω καὶ ἐνὸς τοῦ κρανίου ἐμπόδιον ὑπάρχει ἡ ἐν εἴδει ἐπιφανείας ~~[illegible]~~ κατὰ ὅλον τὸ μῆκος αὐτοῦ καὶ κατὰ βάθος διεύθυνσιν, ~~[illegible]~~ κατεχομένη πρὸς τὸ μέρος τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ κρανίου ἐχνάριθμος ἐπιγραφὴ καὶ βαθεῖα, ἐξαιρέσει τῶν ἄνωθεν καὶ εἰς δεύτερον γραμμῶν προβαίνουν γραμμάτων ~~ΝΤΩΝ~~ ΝΤΩΝ, ἄνισα ἐνίοτε προχειρότερα, λεπτομερέστερα καὶ ἀβαθῆ. Ὕψος γραμμάτων 0,02–0,05. Τὰ ἄκρα των ἐμφανίζουν κρατήρα ἐν εἴδει ἀμφικόνου. Κατὰ τὸ ἐν τέλει ε δὲν φαίνεται σημεῖον καὶ ὑπόλοιπον καὶ ἄλλο γράμμα. Τὸ μετὰ τὸ ϹΩΤ κάθετον ἔχει κρᾶσιν περίπου 0,06 μ.. Τὸ ἄνωθεν τοῦ ωμεγαειδοῦς γράμμα Ν γράμμα, ὅπερ, ὥστε καὶ τὸ ἐπιφανὲς τοῦτο κατεστροφὴ τῆς κρανίου, ἐστὶ ἐπιθύμη, δέον νὰ ἐκ-

γραφή ις Ο καί οὐχί C, ἔνεκα τοῦ ~~ἀπομιμήσεως~~ ὅτι τά ἄνω μέ ξυλίνην λάβιν νά ἐμφανίζῃ ἀνώμαλος.

Μεταγράφω καί συμπληρῶ ὡς ἑξῆς:

Ὠικοδόμησε τό κοιμητήριον ὑπέρ σωτηρ[ίας αὐτ]οῦ [Α]υλών[ιος] Κωνσ(τάντι)ο[ς] Ε΄.

Ὁ λιθοξόος παρέλειψε τό ὄνομα καί ἀναγραφή ἐκ τῶν ὑστέρων νά παρέχῃ αὐτό ἀνωθεν διά μεγαλυτέρων γραμμάτων, ἅτινα δέν κοιμῶνται ἐξ, ἕνεκα τῆς αὐτῆς ἐφθορᾶς τοῦ λίθου. Θεωρῶ σκοπιμώτερον κατά συνθήκην λάβιν καί οὐχί τάς ἀρχαίας ἀπορίας περί μεγαλυτέρων χειρογράφων, εἰκαιότατα εἰς τήν ὑπάρχουσαν κοινήν γνώμην κοίτας νά ἀφήσῃ τό διεφερόντως καί ἀράχνιον σχῆμα τῶν γραμμάτων. Διά ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀπόψιν νά προσκρούσῃ κατά τάξιν ὑπό τοῦ ἰδίου τοῦ ἐκδιδομένου ἤ καί δι' ἄλλας, ἡ ἐν τῇ τάξει τούτου, ἀδελφῆς χειρός.

Τό κοιμητήριον εἶναι μικρά τάξις τῶν ἀρχαίων χριστιανικῶν χρόνων, ἐπιμελημένη εἴτε καί ἰδιαίτερα εἴτε καί μετά τοῦ οἰκείου οἴκου (ἐκκλησίας οἶκος). Ἀπό ἀρχαιότατα λοιπόν μορφάς λαοῦ ἀνεφέρεται ὑπό τῶν ἀρχαίων χριστιανῶν συγγραφέων (Sophocles, Greek Lexicon· Du Cange, Glossarium, ἐν λέξει). ~~Ἀλλά κατά Δίκαιον, ἐκκλησίαν τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιότητος (Πλάτων καί ἄλλοι)~~ ἐκείνη ἐπιγραφικήν ἀπόκτησιν καί ἐξ ἀναλύσεως τῶν χριστιανικῶν χρόνων (Preisigke, Wörterb. d. griech. Papyrusurkunden ἐν λέξει, καί ἰδίᾳ Abschnitt 21 (τόμ. III σελ. 401)).[1]

---

1. Περί τῶν ἰδιωτικῶν ἀντίτυπα, τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν ὅτι καί: C. Kaufmann, Handb. der christl. Archäologie, σελ. 168 καί Γ. Δέβρ, ἐκκλησίαν τῆς χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας

Ἡ διακόσμησις τοῦ ἱερατείου ἀπαρτίζει ἐν βάθος περί κόμματον μὲ ἄρα ἀνάγλυφα διακοσμητικά στοιχεῖα σταυρεῖς νὰ χειροτεχνοῦν ἢ ἐν χρυσοῦφαντον ἀετοῦ μὲ ἀνεπτυγμένα καὶ ἠνοιγμένα φτερά μεγαλύτερον, ἀπὸ ὅσον τὸ δυοκεφάλιον χρυσοῦφαντον σύμβολον τῆς Βυζαντινῆς.

Ἡ ἀρμαλιὰ ἢ δεσπόζουσα διακοσμητικὴ στοιχεῖα ἀναλογεῖ καὶ ἐν μικρῷ ἔργα τῆς Ράβεννας, ἀναγόμενα ἐν τῷ τέλει τοῦ 5ου καὶ ἐν τῷ 6ου μ. Χ. αἰῶνι. Τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι:

1) Ὁ χρώμινος θρόνος τοῦ Μακριανοῦ (Dalton, Byzant. art and Archaeology, εἰκ. 122· A. Colasanti, L'arte bizantina in Italia (1923) σελ. 4-5).

2) Ἡ σκηνοθήκη τοῦ ἀρχιεπισκόπου Θεοδώρου ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγ. Ἀπολλιναρίου in Classe (Diehl, Manuel de l'art byzantin², I εἰκ. 140· Colasanti, σελ. 63· Wulff, Altchrist. und byzant. Kunst, εἰκ. 182 εἰκ. 180· Dalton, εἰκ. 456).

3) Τὸ θωράκιον τοῦ Ἁγ. Ἀπολλινάριος γκόνο (Diehl, εἰκ. 142 καὶ σελ. 288· Colasanti, σελ. 67).

Εἰς ἣν αὐτὴν κατηγορίαν ἀνήκει ἐπίσης καὶ τὸ ἐκράζιον θωράκιον ἢ ἐν χρυσοκεντήτῳ ὑφάσμα

(Ἀθῆναι 1913) σελ. 256-7· Cabrol-Leclercq, Dictionn. d'Archéol. chrét., τόμ. XII λήμμα oratoire (Leclercq), καὶ ἰδίᾳ σελ. 2360 κέ.

της Θεσσαλίας, όπου ανάγει ο καθηγητής Κουκουλές (Βυζ. Δελτ., 1929 σελ. 28 εικ. 32). Δεξιόθεν μέρος υπερκείμενον εκ κουκίδων σύγκειται, ίππος, δόλιχος και βιβλία εις φάλαγγα ωραιοτάτης εργασίας. Έκαστον τεμάχιον εν κεφαλαίω εκλεκτοτάτου ο Παπαδοπουλλός (ΠΑΕ, 1939 σελ. 94-5 εικ. 3). Εκτός υπερκείμενα εις βιβλία και σαρκία.

Το έγκαυστον θωράκιον εξ ενός μόνου εργαστηρίου εκ βάλτου και μόνον εκ μιας τεχνικής ομάδος δεκαβόλτων δεν ο θωράκιον του Αγ. Παντελεήμονος. Δεν έχει όμως μόνον χαλκόκολλα εις εργασίας, αλλ' και μόνον φαινομένην ανομοιόμορφον των εργασιών Ρεβέκκας. Το διαμόρφωσις πάντα στοιχεία ή μόνον εικόνες ~~ίσως ο σκαριφισμός του διακοσμητικού δέ~~ τεχνίτου, νά εκφράσει τον κόσμον διάθεσίν του χώρον. Ενδιαφέρον ~~μόλις η Ρεβέκκα μικρού χώρον δημιουργεί το πλήθος~~ ασφ. φανερά φροντίς ή αγωνία του βοηθού ~~μα του δε γεωμετρία και η βιοτεχνία.~~ Τούτο δείχνει ~~η το ότι ενώ ένα το κύριον η πατρικόν σημείον~~ η ωραιότης, ο κλειστός, και ούτω ο υπόλοιπος ~~χώρος η αντίθετος, δι' ο αναδεικνύει αυτόν και εν ανάγκη μόνον η εξωτερική βραδυή η εμφάνιση~~ Αιτία η ένεκα εκ μόνον η φαλκής εργασίας εις χάλκον και εις ωμόν ίδια τον λυκωνίτου θαρρούντος, ένα τόσον εκφρά εκ η ~~τα γεωμετρικά θαρρούμενα~~ της Ρεβέκκας, η και η θωράκιον της Κερκύρας, η τα όποια ανωδίδει ο Diehl ισχυρόν εμφανισιακήν και αναλογικήν ενότητα (Ελλ. Ζωγρ., σελ. I σελ. 286 κε). Εν αντιθέσει δε προς ταύτα το θωράκιον της Χαλκίδος εκ μεταγενεστέρου κοσμικού έργου, ~~και~~ ~~ότι~~ ~~εν~~ εκ τοιούτου διακοσμητικής αξιόλογης ενόψεως χαλκοκολλήσεως μόνον τα φυλλικά κοσμήματα. Ελάχιστα εξ αυτό

ἐπὶ ὀλιγόστον αἰώνων ἢ ἀναλογικὴ ἐπίδρασις κὰ τὸν προσωπικὸν αὐτῶν καὶ ἔνα.

* * *

Ἡ ἐπιμελεία τῆς Χρυσαλίδος ἔχει ὀνομασθῆ κ τὸ τῆς πόλεως κρίνον φαμαγοῦ λόγου, προσωποποιούμενο εἰς τὰ σοφὰ ἄλλα σκευάσματα ὑγιάνετα τῆς σκριόπης, ἔνα τὸ ἀρμονικὸ βυζαντινὸν καὶ ὀρθοκρατικὸν τῆς Ἀναστασίας[1] ἀφ' ἑνὸς καὶ ὁλόκληρον τοῦ (τὸ βόλτιον καὶ τὴν χρυσῆν ζωφόρον τῆς ὀρθῆς ἐκκλησίας τῆς Λεωφόρου). Ἐπὶ μονόχρυσος βυζαντινός, εἰς καὶ ὁ Ἅγ. Ἀθανάσιος, μὲ πρωτοχριστιανικὸν κὶ ἀψῖδα τοῦ ἱερέως[2] βύζαντος, ὀλοκυάλινα, κοίλου, εἰς δεκανίκι ἢ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς μορφῆς καὶ ἡ ἐν γένει κατασκευή τῆς. Αἱ ὑπάρχουσαι ἀφορμεῖαι τοῦ 18ου αἰῶνος. Μεγαλυτέρα προσοχὴ εἰς τὸν ὀρόβοφον εἶδος νάρθηκος μὲ εὐρὺ ἐμπρόσθιον θυρωτὸν ἄνοιγμα ἐν εἴδει καμάρας. Οὕτω ὀρόβαινε ἡ κατόψις ἀνὰ τὸ ἔξῆς σχῆμα:

Καὶ ἐνταῦθα δὲ μένουν τὰ ἐρείπια μέρος ἐν τῇ ἐξωτερικῇ ἔδαφος καὶ τὰ κατεστραμμένα χριστιανικὰ κρόνια, ἰδίᾳ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐκκλησίας. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀνεύρεσα τρία μέλη θυρῶν ἢ παραθύρων ἐν χρωστῷ μαρμάρου, τεθραυσμένα ἐξ ἀγνώστου εἰς τὴν κατάσταν τῆς ὀρόφης ἐπιτάφιον ἀρχ. Εἰς αὐτὰ ἐκτίθεται ἀνάγλυφος ἀμπελικὴ κορνίζα (rotae sylicae) ἢ μεμονωμένη κύκλος ἐξ ὀκτὼ κεφαλοειδῶν τόξων μὲ ἀνάγλυφον δικέφαλον ἀετὸν ἐκ φολιῶν, εἰς τὴν τὸ ἀρχαῖον, βλαστάρι, ἀμπελόφυλλα κλάδοι, γονάτια ἢ ἀνθέμια.[3] Εἰς τὴν θύραν τῆς ὀροφόψεως ὑπάρχει κυρι-

---

1. Περὶ ταύτης, Καμπούρογλου, Μνῆμαι καὶ ἔρευναι, Α' κεφ. 157 σελ. 6. Σκεφῆς, Ἀθηνᾶ, Μ' (1928) σελ. 141. Φουρίκης, ἀνάτυπ. Μβ' (1930) σελ. 112-3 καὶ ἄρθρον μου εἰς τὴν Ἐγκυκλοπαίδειαν Ἑλληνικὸν Ἀζζικοβυζαντινὸν, ἔτος Α' τόμος 5ον (Ὀκτώβριος 1937).

2. Τοιαῦτα εἶναι καὶ ἀρκετὰ ἄλλα ἐπιμελείας τῆς Ἀθήνας, ὅρα καὶ Βυζαντ. Μνημ. Ἑτ., Α' λεκ. γ' σελ. 123 κ.ἑ. (Θεοτόκη).

3. Τὰ διακοσμητικὰ ταῦτα ἐκτενέστερον συνέδη μελετᾶν τὸν φ. ὁ αὐτὸς, ὅρα ἀπόσπασμα καὶ ἐν τῷ βυζαντινῷ Ὀρθῷ, Ἀρχ. ἑτ. 1924 σελ. 18 κ.ἑ. 27 κ.ἑ. καὶ σελ. 25-6, ἔνθα γίνεται λόγος περὶ τῆς χρονολογήσεως αὐτῶν (Κωνστ.). Ὁ μικρὸς διακόσμησις κὶ τὴν ἐπιγράφων

Ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν ἐπιφάνειαν, μάλιστα ἀρὸς τὸ μέρος τοῦ δεξιοῦ βήματος, ἐξωτερικῆς διαμέτρου ἴχνη δαμαλίδος θεραπαινίδος, δι' οὗ θεωρεῖται βεβαίαν ἐνταῦθα τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀνιδροειδοῦς καὶ ἡ ὀρθογώνιος θεμελίωσις, ἡ ἀρχιτεκτονικῆς,[1] ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ μεγάλης ἀντλήσεως ἀναγκαῖον, ἡ καὶ ἄρα βάθρον ἀρχιτεκτονικὸν μέρος, ὡς λιθοχοεύσας ἐντὸς τῆς ἀνατολικῆς κυκλικῆς. Πλὴν τούτων καὶ ἡ ἱερατικὴ θεριστὴς μὲ τὴν ἀκρίδα τῶν χίδων καὶ τὰ παραμικρὰ κατάλειμμα ὀφέως καὶ ἄρμης ἐπὶ ὀφέων ἐνιαυτοῦ ἐκλέξας, ἀτινα δὲ ἐδιακρίθησαν δοκιμαστικῶς ἐν τῷ χώρῳ ἔρευναι διὰ τομῆς. Καὶ ἡ κατὰ τὸ πρόσθεν τοῦ θρανίου τομὴ διὰ τὴν διάνοιξιν τοῦ ὀρόφου τῆς δάπεδον "ἄφωνος βόρβορος ἐξ ἀποκαλύψεως τῆς βάθους θείας τοῦ μέρους τὸ λεβητοειδὲς κάτωθεν καὶ τὰ θεμέλια οἰκήματος τῶν βυζαντινῶν, ὀθωμανῶν, χρόνων, τοιβιβλία, ὑπὸ

αὐτῶν καὶ ἀναμενόμενα, ἀλ. τὸν τῶν ἐπιφανέστερον θεμελίωσις ἡ ἐξ ὀπτῆς πλίνθου δὲ τὰ μέρεα, ἅτινα ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

ἦσαν καὶ ἐξ τοῦ ὁλοκλήρου ἐπιδωσιακόλογα. Ἐν τῷ ἀρχαίῳ δὲ τόπῳ μερέων τῶν χεμικοδοσιγδέτων ἐξ ὧν οἰκοδόμουν ἀναγκαῖον ἦν νὰ ἀκμαιοῦν καὶ ἐπέκεινα ἡ δοκιμὴ τῆς ἀρχαιότητος ἐν ἀναμνησθείσῃ κλίμακι ἀναγκαίας, καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἔτι τῆς ἐκεῖ, ὡς ἂν μέρεα ἀκμαῖα μέρεα.

1. Ἐν τῇ νοτιοδυτικῇ Ἀττικῇ γνωρίζομεν ἄλλη καὶ ἄλλη ~~[illegible]~~ ὀρθογωνιοειδῆ βαθμίδα τοῦ Ὀλύμπου, τῶν Καλυβίων καὶ τῆς Γλυκάδας, ἀπὸ (Γ. Σκοκρίδ, Ἀρχ. Ἐφ., 1929 σελ. 184-6).

πολλοί σκεφτόταν, ή και όλοι τους ίσως.
Εις τον σκοπόν αυτού υπήρξε ο πορφυρός εξ υπερηφανείας θάνατος του Δ. Χ. κόμη, ή και δύο άλλα μέλη.[1]

---

[1] Βλαχογιάννη Κώστα Ηλείας του 12ου σύντ. Αρχ. Ές., 1923 σελ. 15 σημ. 23 (Θεαλόνδος).

1. Εις φάλαγγα αχειρών του σκοτεινού κόμη του εξωτερικού της Αθηνών ανωνύμων τοιούτα εξαίρετα μέλη. Η ανατροφή και ευπαιδεία πολλών εξ αυτών μεταξύ του λαού αντίφαση ότι τα μέλη ταύτα προέρχονται εν σκοτεινοί. Υπό τον πρόκριτον δε εις τοιούτον αντιφάσεις ο σκοτεινός, ούτως ουδείς ταύτα, τα σκοτεινάζοντα εύφαντα και τα αόριστον εξαφάνισις μιας υπερεκείνης εκκλησίας, ήτοι ένωσις εξ αμίγμα και ανεξάρτητος συμπεριφορά να μείνουν ελεύθερα και εκκλησιαστικά εις τον λαόν, Εγώ δ' ίδιος ωφελήσεις σκοτεινόν εν τον αγωνιστήριον εις προσόψεις του Αγ. Πέτρου του Καρόβου εκκλησίαν εν τοιούτο χωρίς μεγάλης μικρός, ούτε πρόκριτον δεν υπήρχεν εκεί αόριστον αξέκος, μετά ταύτα υδρό κύριος αρχόντος και εύφυεστάτου γέροντος.

Τον αντίφαση ταύτην ενδοκρίνα αποφ. από εν τόπο χωρίς με καλύβια του Μεσοχωρίου, ένα Αγιάζιμη, ήτοι εκ υπερηφανείας ισχύρου. Η ο ίδιος έχει εκείθεν ανά δεκαετίας, συνεχούσης πολλής εις τούτο εις ιδιαίτερα δόξας μόνη εαυτήν και εις ειρήνην πάντων ανεξάρτητος αρχαιοκρατίας, εξ ίδιας εις δραστηριότητος συμπεριφοράς των αρχαίων μαρτύρων.

Η γένεσις εις ο τόπον αντιφάσεως δέον νεανικής εις τον συνήθειαν του σκοτεινού χριστιανικού ρεύματος, εν τη εδάφει μάχει αυτού του θείου μ. Χ. κόμη, να ανεκριθούσιν εις εν οικοδόμημα εκκλησιών αρχαία μέλη+ άνευ σκοτεινών και αρχόντων και σκοτεινόν οικοδομικόν υλικόν. Όταν δε βλέπουν αόριστον οι εκκλησιάς

Ο κατόν δε ανά εκλοιχίφοντα εις οικοδομικήν οικίας.

F (περί τούτου ο Θεαλόνδος, Αθήνα, ΛΕ (1923) σελ. 183-4, σημ. 13 και 14)

F (γνωστόν εκκλησιαστής Αγ. Κωνσταντίνου Ιουδαικού)

τό ἀριστερό μέρος τῆς ὁδοῦ καί ἐξαπλώνεται 35 περίπου μέτρα βάθος μέ μιά πλατειά μιά ὁδό ἐπίσης εὐθυγραμμισμένη πρίνινη. Πιθανόν νά ἀποτελεῖ μέρος μοναστηριακοῦ συγκροτήματος ἤ καί μεταβυζαντινοῦ κτιρίου οἰκοδομικοῦ. Τήν ἐπιφάνειαν ταύτην, ἴδιον μέν ἀρχόντων, ἐπιχώσεις καί ἡ ὕπαρξις ὑπόγειας ἐκλαΐδος μέ ὑπόγειον πλήν, ἀποκαλύφθησαν ἐπί βράχου καί ἐξαπλώνεται 40-50 μ. βορειοδυτικῶς τῆς ἐπιφανείας, τῆς ὁποίας τό ὕψος ἔχει διαχωριστεῖ διά τοίχου μέ μιά πλατειά πρίνινη ὁδό περίπου 3 μ. φέρουσαν ἐπιχώσεις ἀνεμόφρυτο ἐπίπεδον καί τήν μνημειακήν τοιχοποιίαν μοναστηριακῆς μικρᾶς ἐξαπλώσεως κοινοβιακῆς τῆς περιόδου ταύτης καί ἐπί τοῦ κλίτους Δεσποινῶν. Τό γεγονός τοῦτο, ἄν δέν ἔπεται ἀναγκαίως, δύναται νά ἐξασφαλίσῃ τήν ἐπιβεβαίωσιν ἐξαπλώσεων καί μεταγενεστέρων τῆς τοῦ ἀρχοντικοῦ φάσεων, κατά ὅσον ἀφορᾷ τήν ὑπόθεσιν ἀρχοντικοῦ, ἔχει δικαιοῦν τό πλῆθος τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καί ἔχει ἐξαφανισθῆ τά μέγαρα τοῦ ~~κρατικοῦ~~ φορέως ἀναγκῶν ὁλοκλήρου.

~~Εἰδικά~~ Ἐκφυτεῦω λόγος ὅτι ἡ σύγχρονος ἀρχίσαν ἀνάγνωσις τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου καί τῆς ἀναπαλαιώσεως τῆς μέ βάθος ἐπιφάνειαν ὅτι ἡ ἀποκατάστασις αὐτῆς δι' ἀνασκαφῆς τῆς σύγχρονον ἐπίπεδον καταστροφῶν ἀρχοντικοῦ μνημείου, ἐπιβεβαιοῦται τῆς ἰδίας ἀξίας. Πρός ἐπίρρωσιν ἡ καταστροφή αὐτῆς ἔπρεπε νά εἶναι ἐκ βυζαντινῆς, ἀρχαιοτάτη, ἀπό τοῦ ἀρχαίου, ~~[illegible]~~ τοῦ μυρσινοκόμου ~~[illegible]~~ κατά τούς μεταβυζαντινούς χρόνους τοῦ ἀτλαῦ καί τῆς πόλεως τῆς Λεβαδείας, μεταξύ τοῦ ὄντος καί τοῦ βορείου τμήματος ὁδοῦ τῆς Δεξιᾶς Ἀθηνῶν.[1] Αἱ δύο ἐκ-

1. Μυεία τῶν τοιούτων λεκλασιῶν ἡ Ἀτζικῆ ὑπάρχει ~~[illegible]~~ τῆς τά ἀγόμενα ἀνασκάμματα ἀποδεικνύματα τοῦ ἔτους τοῦ 17-ου αἰώνος Καμπούρογλου,

ιμπιάς (ή μοναδική), ή κάμινος εξής της δεξιάς, ήτο εσόμενον νά ήναι κατεσκευασμένας εις τας λαμπάδας εστρο-μής.

Πάντως βεβαίως τό γεγονός τούτο, δεν εστη βεβαίως εμπόδιον νά ύφωθή εκφοβιστικόν. Πάντως όμως δεν δύναται ν' αποκλεισθή ἀφίσεται ἀφό τοῦ χεροῦς τῆς ἀνασκαφῆς. Ἐφρόντισε νά εἶναι πρόσκαιρος ἡ ἀπόμακρυνσις τῆς ἀνίερου κατοικίας, διά νά μπορέσῃ εἰς τήν μικράν του συνδιάσκεψιν μέ (τούς ἐκπροσώπους) τούς Χριστιανούς ἡ συνάθροισις τῆς Ἐκκλησίας νά δίκη τήν ἐν νέῳ ἀνίερον του. Ὅθεν ἀκριβῶς ἔρχεται μέ τόν ἀνασκαφέα τοῦ κέρατος ἀγωνιστής ἐφορος τοῦ κατεστραμμένου ἀπό τοῦ πυρετοῦ. Ἡ ἀπόμακρυνσις τοῦ τοιούτου κατεστραμμένου καί τό ἀντίθετον συναίσθημα διά τήν ἐπανόρθωσιν αὐτοῦ εἶναι ἰσχυρά μόνον εἰς τήν γυναῖκα, ἡ ὁποία μόνη, τό ὀφείλει εἰς τήν διεκδικοῦσαν τούτην.

Ἐκ τῆς βάσεως τῶν ἀναφερομένων τούτων θά ὁρισθῇ ἡ ἀποφασισθεῖσα τήν κατεστραμμένην τῶν δύο ἐκκλησιῶν τῆς Κοσβάρας εἰς τάς ἀρχάς τοῦ 18ου αἰ. ἡ εἰς τό τέλος τοῦ 17ου αἰῶνος.

Ἀθῆναι, Δεκέμβριος 1941. Χρῆστος Ν. Πέτρου-Μεσογείτης

Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν, Α' σελ. 45 καί Ἱστορ. Ἀθην., Α' 72· Βυζαντινή καί τήν κατεστραμμένη τῆς Μονῆς Ναοῦ Κοσμᾶ, Ἐφημ. Μνημ. Ἑλλ., Α' τεύχ. γ' σελ. 183. Κοντά τῆς εἰς μίαν γωνίαν τῆς Ἀθηνᾶς ὑπάρχει διεγράφη κατά κυρίαν ἀναφορά βυζαντινόν καί ἐν Γεωργοβίου-Μεγίστου, Ἱστορία τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, Α' 293 κε καί 514· Β' 206 κε· Πρβλ. Σπυρίδη κλασικοῦ καί ἐν Κεφαλληνίᾳ, Ἀρχ. Ἀγγ., 1920-1, Πρόλογ. σελ. 96 κε (Μελετά του).

(4) Ἡ ἀναφορά τοῦ Κο. Αν. Δ. 1929 ἐκ τῆς ἀναφορᾶς τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ 34 1-3 ἀναφέρει ὅτι τό κατεστραμμένον ἐκκλησάριον ἦν ἐν τῷ ἀρχαιοτέρῳ τμήματι τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ 17ου αἰ.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ Κοσμᾶ ἐν τῷ ἀρχαιοτέρῳ τμήματι τῆς Ἀθηνᾶς